

The Opinions of the Teachers in Upper Primary Classes Concerning the Student Performance Tasks

Sabahattin ÇİFTÇİ*

ABSTRACT: This study contains the opinions of 20 upper primary classroom teachers in Konya province concerning the students' performance tasks emphasized in the new curricula being applied in our country beginning from the 2005 – 2006 school year. Interview technique was used to collect data from the teachers in this survey study through five open-ended questions. The results showed that the teacher believe in the benefits of the student performance tasks and, therefore, they use them in evaluations of the students. However, the teachers also reported many problems and offered some changes regarding the implementation and evaluation of the student performance tasks.

Key Words: Performance tasks, Performance evaluation, primary education

SUMMARY

Purpose and significance: Beginning from the 2005 – 2006 school year, Turkish educational system met with a new kind of student performance tasks in new curricula. It was defined as the activities that present the students daily real life situations aiming to develop and measure the higher level thinking skills of the students. Many problems have been faced together with the implementation of the performance tasks in educational context and these problems have been tried to get fixed through changes related to the implementation of performance tasks by Ministry of Education. The study aims to reveal the opinions of the teachers who introduce the performance tasks at schools.

Method: This survey study was carried out with 20 class teachers from different socio-economic levels in Central Konya Province (Meram and Karatay) who teach for primary level 4th and 5th classes. Raw data, collected through the document analysis and interviews performed with the teachers were analyzed using descriptive analysis techniques.

Results: The teacher indicated that they faced many problems with the implementation and evaluation of the performance tasks. Students also experience problems with obtaining equipment in preparing performance tasks. The teachers indicated that the parents generally depicted a negative attitude towards the performance tasks and that the students generally depicted both negative and positive attitudes. These results show that the performance tasks have not fully reached their goals because of the problems.

Discussion and Conclusions: As a result of the interviews made with the teachers who took place in the study, teachers indicated that they faced many problems (the attitudes of the parents, inadequacy of time, crowdedness of classes, lack of equipment, excessiveness of the evaluation forms) during the implementation and evaluation stages of the performance tasks in spite of their undeniable benefits. It is seen that the problems still occur even though the new curricula has been being applied at schools for approximately five years and many changes related to the application of the performance tasks are made. When considered from this point of view, it can be claimed that the attempts to fix the problems related to the new curricula still fails during the implementation of the curricula. Besides, teachers still have inadequacies related to the assessment and evaluation dimension of the new curricula. Lastly, the parents have not yet got used to the performance task applications because of their negative attitudes and that they were not fully informed about it.

* Dr., Selcuk University, Ahmet Keleşoglu Faculty of Education, sciftci@selcuk.edu.tr

İlköğretim birinci kademe 4. ve 5. Sınıf öğretmenlerinin performans görevlerine ilişkin görüşleri

Sabahattin ÇİFTÇİ*

ÖZ: Bu çalışma Konya ilinde görev yapan 20 ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmenin, 2005-2006 öğretim yılıyla birlikte ülkemizde uygulanan yeni eğitim programının içerisinde yer alan öğrencilerin performans görevlerine ilişkin, görüşlerini kapsamaktadır. Görüşme tekniğinin kullanıldığı araştırmada veriler tarama yoluyla 5 açık uçlu soru ile toplanmıştır. Araştırma sonunda öğretmenlerin performans görevlerinin yararına inandıkları ve bu nedenle performans görevlerini öğrenci değerlendirmesinde kullandıklarını belirtmişlerdir. Fakat yapılan değişikliklere rağmen öğrenci performans görevlerinin uygulanması ve değerlendirilmesinde birçok sorunla karşılaşıldığı ortaya çıkmıştır.

Anahatar Kelimeler: Performans görevleri, Performans değerlendirme, ilköğretim

GİRİŞ

Bireyde istendik davranış oluşturma süreci olarak tanımlanan eğitimin bireye istendik davranışları kısa sürede kazandırması ve istenmedik davranışların ve gelişmelerin önlenmesi ancak düzenli ve planlı etkinlikler sayesinde olacaktır. Bu etkinlikleri, belli ölçütleri göz önünde bulundurarak örgütlemeye ise, eğitim sürecinde yapı taşı oluşturarak “program” kavramını gündeme getirmektedir. “Belli öğrencileri, belli bir zaman süresi içinde yetiştirmeye yönelik düzenli eğitim durumlarının tümü” (Ertürk, 1997) olarak tanımlanan program; Hedefler, içerik, eğitim durumları, değerlendirme (sınama durumları) olmak üzere dört temel öğeden oluşmaktadır (Demirel, 2002). Bu öğelerden biri olan ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğretmenlere eğitim ve öğretim sürecine ilişkin pek çok konuda yardımcı olur. Öğrenciye davranışını nasıl değiştirmesi ve geliştirmesinde, öğretim yöntemlerinin etkililiğinin anlaşılmasında, programın kuvvetli ve zayıf yanlarını ortaya çıkarılmasında, öğretim güçlüklerinin ortaya çıkarılmasında, öğretmenin kendi öğretimini ne derecede etkili olduğunu kestirmesinde, program hedeflerinin düzeyinin belirlenmesinde, öğretim hedeflerine ulaşma düzeyinin belirlenmesinde, öğretmenlere, yöneticilere ve ilgililere yardım eder (Binbaşioğlu, 1988; Taşdemir, 1997; Turgut 1992). Bu nedenle, ölçme ve değerlendirme eğitimin ve program geliştirme çalışmalarının en önemli unsurlarından biridir. Değerlendirmenin pek çok yolu olmasına rağmen eğitim sistemimizde 2004-2005 öğretim yılına kadar hakim olan geleneksel diye adlandırılan ve davranışçı ekolün etkisinde olan eğitim anlayışı nedeniyle daha çok kağıt kalem testleri olarak adlandırılan geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanılarak öğrencilerin başarıları değerlendirilmeye çalışılmıştır (Baki ve Birgin, 2004; Çiftçi, 2006; Parmaksız ve Yanpar, 2006).

Geleneksel yaklaşım

Geleneksel ölçme ve değerlendirme sürecin sonunda yer almakta ve öğrencilerin verilenlerin ne kadarını aldığını belirlemek için yapılmaktadır. Bu ölçme ve değerlendirme anlayışında, öğrencinin belli bir öğrenme ünitesindeki belli davranışların ne kadarını gerçekleştirdiğini ortaya çıkarmak suretiyle öğrencileri başarılı ya da başarısız olarak sınıflandırmak yeterli olmaktadır. Eğer öğrenci edinmesi gereken kazanımların çoğuna sahipse ve sınavlarda bu kazanımlarını gösterebiliyorsa bu öğrenci başarılı ve daha vahimi öğrenmiş bir birey olarak değerlendirilmektedir. Aynı zamanda öğrenci hangi kriterlere göre değerlendirileceğini bilmemekle birlikte kendi durumunun da farkında olamamakta, ezberleyerek kolaylıkla yapabileceği ya da çok az bir çaba ile üstesinden gelebileceği soruları içeren sınavlarla karşı karşıya kaldığı için düşünmeyi tartışmayı, yorum yapmayı, eleştirmeyi önemsemeyerek büyümektedir. Kısacası yüzeysel sınavlarla, yüzeysel öğrenmeler yine yüzeysel

* Dr., Selçuk Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, sciftci@selcuk.edu.tr

olarak değerlendirilmektedir. Öğrencilerin sadece ortaya koydukları ürünlerin değerlendirilmesi esasına dayanan bir anlayıştır (Fourie ve Van Nierkerk, 2001; akt; Çalık, 2007).

Günümüzde yapılan birçok araştırmaya göre öğretmenlerin birçoğu sınıflarında geleneksel değerlendirme yaklaşımlarını kullanmaktadırlar (Adanalı, 2008; Birgin ve Gürbüz, 2008; Çakan, 2004; Erdemir, 2007; Gelbal ve Kelecioğlu 2007; Güven ve Eskitürk, 2007; Parmaksız ve Yanpar, 2006). Oysa öğretmenler, cevapları yorumlayarak, gözleyerek, diyalogları dinleyerek, ödevleri kontrol ederek, projeler vererek, ürünleri toplayarak çeşitli değerlendirmeler yapabilecekken, bu uygulamalardan sadece birkaçını uygulamakla kalmışlardır. Bu şekilde sınırlı sayıda ve düşük kaliteli testler kullanılması öğrencilerin doğru ve objektif değerlendirilmesinde ciddi sıkıntılara neden olabilmektedir. 2005- 2006 öğretim yılıyla birlikte ilk önceleri ilköğretim 1. kademe ardından ilköğretim 2. kademede uygulamaya konan yeni eğitim anlayışı ile birlikte ölçme ve değerlendirme uygulamalarında da yeni yaklaşımlar kullanılmaya başlanmıştır.

Yeni anlayış

Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı olarak adlandırılan bu yeni eğitim anlayışı, öğrencinin sahip olduğu bilginin üzerine yapılandığı yeni bilgiler üzerine kurulan bir teoridir. Bu teori insan beyninin sürekli artan bilgiyi, nasıl depoladığı, nasıl ilettiği, nasıl öğrendiği, öğrenmeyi nasıl yapılandığı ve önceki öğrenmelerini nasıl geliştirdiği üzerine kuruludur (Moursund, 1999). Bu yaklaşım öğrenmeyle insanoğlunun kendi deneyimleriyle kendi bilgisini yapan ve o deneyime anlam verme çabaları olan aktif bir öğrenenin olduğunu savunan bir teoridir (Frank, Lavy ve Elata, 2003). Öğrenmede bireysel farklılıkları dikkate alan, bireyin kendine özgüliğini ön plana çıkararak herkesin hâlihazırda sahip olduğu bilgilerle yeni aldığı bilgileri kendine özgü biçimde yapılandığını öne süren, bu nedenle de öğretim yöntem ve tekniklerinin mümkün olduğunca çeşitlendirilmesi gerektiğini vurgulayan yapılandırmacı anlayış, ölçme ve değerlendirmede de öğrencilere bilgi, beceri ve tutumlarını sergileyebilecekleri çoklu değerlendirme fırsatları sunulması gerektiğini vurgular (MEB, 2005). Çünkü Öğrencinin kendi öğrenmesinden sorumlu olduğu bu süreçte, Çoklu zekâ kuramı, etkin öğrenme, yapısalcılık, yaratıcılık, probleme dayalı öğrenme, proje tabanlı öğrenme gibi çağdaş eğitim yaklaşımlarına dayalı öğrenme-öğretme süreçlerini kullanan bu yollarla yeni bilgi ve beceriler kazanan öğrencilerin bu becerilere sahip olup olmadıkları, farklı alanlara uygulayıp uygulamadıkları ve öğrendiklerinden yeni bilgiler üretip üretmedikleri bir seferlik ölçümlerin yapıldığı kâğıt kalem testleri diye adlandırılan geleneksel yöntemlerle doğru bir şekilde ölçülemez (Korkmaz ve Kaptan, 2002; Korkmaz ve Kaptan, 2005). Bu davranışları ölçmenin en iyi yolu, öğrenciyi süreç içerisinde gözlemek, öğrencinin bu süreç içerisindeki faaliyetleri ile ilgili tuttuğu notları değerlendirmektir (Korkmaz ve Kaptan, 2005). Bu yeni değerlendirme anlayışında, öğrenciye farklı bağlamlarda farklı görevler verilmesi, zamanında ve yeterli dönüt verilmesi ve öğrencinin kendisini değerlendirmesi önem kazanmıştır (Bekiroğlu, 2008). Alternatif değerlendirme adı verilen bu yaklaşım performansı ölçmeyi amaçlayan bir değerlendirme yaklaşımıdır. Performans testleri öğrencilerin kompleks ödevleri yaparken öğrendiği temel bilgiyi ne kadar iyi kullandığını ölçmeye çalışmaktadır (Morgil, Cingör, Erökten ve Oskay, 2004).

Bu yeni değerlendirme anlayışı, güvenilir, performans temelli, işbirliğine dayalı, etkin ve gerçek yaşama ilişkin öğrenmeleri yansıtan, gerçekçi ve uygulanabilir özelliklere sahiptir (Korkmaz ve Kaptan, 2005; Korkmaz ve Kaptan, 2002). Alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri, tek bir doğru cevabı olan çoktan seçmeli testlerin de içinde bulunduğu geleneksel değerlendirmelerin dışında kalan tüm değerlendirme türlerini kapsar (Bahar, Nartgün, Durmuş ve Bıçak, 2006).

Alternatif değerlendirmeler bizi değerlendirmenin asıl amacına ulaştırır (Wiggins, 1997). Alternatif değerlendirme öğretmen ve öğrencilere hizmet eden önemli bir gereçtir. Sadece ürünün değerlendirildiği geleneksel değerlendirmenin aksine hem ürünü hem de süreci değerlendirebilmektedir (Herman, Aschbacher ve Winters, 1992).

Alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerinden bazıları şunlardır:

- Tanılayıcı dallanmış ağaç
- Yapılandırılmış grid

- Kelime ilişkilendirme
- Portfolyo
- Proje
- Performans değerlendirme
- Gözlem tekniği
- Kavram haritası
- Görüşme tekniği
- Öz değerlendirme
- Akran değerlendirme
- Grup değerlendirme
- Sergiler
- Gösteriler (Dilmaç, 2008; Okur, 2008; Williams, 1998).

Performans değerlendirme

Alternatif değerlendirme yöntemlerinden biri olan Performans değerlendirme, öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak, onların bilgi ve becerilerini eyleme dönüştürmelerini, gerçek yasama aktarmalarını sağlayacak durum ve ödevler aracılığıyla değerlendirme yapmak biçiminde tanımlanabilir. Performans değerlendirme, dersin kazanımlarıyla ilgili olarak öğrencinin günlük yaşamındaki problemleri nasıl çözeceğini ve problem çözmek için sahip olduğu bilgi ve becerileri nasıl kullanacağını göstermesini ister (MEB, 2006: 3).

Performans değerlendirme gerçek şartlarda öğrencilerin neler öğrendiklerini gösterme imkânı sunmaktadır. Performans değerlendirme gözlenebilen bir performans veya somut bir ürünle sonuçlanmaktadır. Öğrencilerin iletişim kurma becerileri, psiko-motor becerileri, kavram öğrenme, spor becerileri ve duyuşsal becerileri kazanmasında performans değerlendirme yapılabilir. Özellikle öğrencilerin; gerçek dünya şartlarında değerlendirilmesi, yüksek seviyedeki düşünme seviyelerini içermesi ve sonuçta bazen bir ürün oluşturmaya önemlidir (Airasian, 2001).

Performansa dayalı değerlendirme sürecinde aşağıdaki etkinlikler kullanılabilir:

1. Ürünler: Makale yazma, deney raporu, inceleme yazısı, özgün bir hikaye, kompozisyon, grafik çizme, deney düzeneği oluşturma, vb.
2. Üst düzey düşünme becerileri: Bilgiyi edinme, düzenleme, kullanma, vb.
3. Gözlenebilir Performanslar: Deney yapma, kroki, resim çizme, bir araç yapma, vb.
4. Alışkanlıklar ve sosyal beceriler: Grup çalışmasına yatkınlık, başkalarının fikirlerine önem verme, kendini ifade etme, sunum yapabilme, vb.
5. Performans Ödevi: Öğrencinin eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığını kullanma, araştırma yapma gibi öğrencinin bilişsel, duyuşsal, psiko-motor alandaki becerilerini aynı anda kullanmasını, geliştirmesini ve bir ürünün ortaya konmasını gerektiren çalışmalardır (Mamaç, Ünsal ve Yavuz, 2006).

Performans görevleri yapılandırmacı eğitim anlayışının uygulanmaya başlamasıyla birlikte ülkemizde ilk olarak performans ödevi olarak kullanılmaya başlanmış ve programda öngörülen eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığını kullanma, araştırma yapma, gibi öğrencinin bilişsel duyuşsal, psiko-motor alandaki becerilerini aynı anda kullanmasını, geliştirmesini ve bir ürünün ortaya konmasını gerektiren çalışmalar olarak tanımlanmıştır. Daha sonra yapılan değişiklikle performans ödevleri, performans görevleri olarak adlandırılmış ve tanımlanmıştır. Programda öngörülen eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığını kullanma, araştırma yapma gibi öğrencinin bilişsel, duyuşsal, psiko-motor, alandaki becerilerini kullanmasını, geliştirmesini ve bir ürün ortaya koymasını gerektiren çalışmaları kapsayan ve öğretmen rehberliğinde yaptırılan görevleri, olarak değiştirilmiştir.

Performans görevleri öğrencilere gerçek yaşamda karşılaşılabilecekleri problem durumlarını sunan ve öğrencilerin üst düzey düşüncelerinin geliştirilmesini ve ölçülmesini amaçlayan etkinliklerdir. Bu

etkinlikler yalnızca öğrencinin verdiği yazılı yanıtları değil, sözlü anlatım, resim yapma, şarkı söyleme, model oluşturma, fotoğraf çekme gibi farklı işlevlere sahip işlemleri de içerebilmektedir (Haladyna, 1997, akt: Kutlu; Büyüköztürk ve Doğan 2007).

Performans görevlerinin avantajları

- Performans değerlendirmede ödevi veya işi ile ilgili işlem basamaklarının uygulama adımlarını doğrudan gözlememize imkân verir
- Doğru cevaba ulaşmak için birden fazla yol olduğunu ve yaratıcı çözümler üretilebileceğini görmemizi sağlar.
- Gerçek yaşamda karşılaşılan problemleri ve çözüm yollarını dikkate alarak tasarlandığından öğrencileri gerçek yaşama hazırlama özelliğindedir (Bahar ve diğ. 2006).

Performans görevlerinin başarılı uygulanmasında etkili olan pek çok değişken vardır. Bir performans görevinin hem hazırlama hem de öğrenciye verildikten sonraki izleme sürecinde öğretmenlere önemli sorumluluklar düşmektedir. Bu süreçte hazırlanan performans görevinin öğrencinin sınıf düzeyine uygun olması, okul öğrenmeleri ile ilişkili olması ve öğrencinin o bilgileri kullanabileceği yeni ve özgün durumları içermesi gerekmektedir. Görev öğrenciye verildikten sonra, etkin bir geribildirim mekanizmasının kurulması büyük önem taşımaktadır. Performans görevinin uygulanması sürecinde velilerin bilinçli davranarak çocuklarına gereğinden fazla yardımda bulunmaması son derece önemlidir. Ancak bu süreçte ön önemli görevi üstlenen öğretmenlerin performans görevlerine karşı olan tutumları da bu uygulamaların başarılı olmasında göz ardı edilemeyecek öneme sahiptir (Kutlu, ve diğ. 2007). Performans görevlerinin değerlendirilmesi de yine büyük önem taşımaktadır. Performans görevleri birçok şekilde tamamlanabilir. Bu nedenle standart testlerle ölçülmesi doğru değildir. Performans görevlerini ölçmek için en uygun ölçme araçları dereceleme (rubrik) ölçekleridir. Öğretmenler performans görevleriyle birlikte önceden öğrencileri nasıl değerlendirilecekleri hakkında bilgilendirmeli ve hazırladığı rubriklerden öğrencilere de vermelidir. Böylece değerlendirme sürecinde, öğrenciler kendilerinden ne beklediğini bilerek çalışmalarını ona göre düzenleyeceklerdir. Bu durum aynı zamanda değerlendirme sırasında yanlışlıkların ortadan kalmasını da sağlayacaktır.

Yeni bir uygulama olması nedeniyle performans görevlerinin uygulanmasında bazı sorunlarla karşılaşmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı 2007 yılında 26619 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren ilköğretim kurumları 4. maddesindeki değişiklikle performans ödevlerinin öğretmen rehberliğinde yapılmasının öneminden bahsedilerek bundan böyle performans ödevlerinin adı performans görevleri olarak değiştirilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) "Ölçme ve Değerlendirmede Tereddüt Edilen Hususlar" başlıklı yayınladığı genelgeyle performans görevleriyle ilgi şu açıklamalara yer vermiştir. Performans görevleri, röportaj yapma, deney düzenegi hazırlama ve deneyi sonuçlandırma, anket yapma, poster hazırlama, hayatta karşılaşabileceği problemi çözme, maket hazırlama, araştırmalardan elde ettiği bilgilerden yararlanarak bir sonuca ulaşma, öykü yazma gibi çalışmalardan oluşacaktır. Performans görevlerinin sayısı, öğrencilerin gelişim düzeyleri, ilgi, istek, öğrenme ihtiyaçları, okul ve çevre imkânlarına göre her yarıyıl için öğretmen tarafından belirlenecektir. Ancak görsel sanatlar, müzik, beden eğitimi, teknoloji ve tasarım derslerinde öğrenci başarısının belirlenmesi ise öğretim programlarında belirtilen ölçme ve değerlendirme etkinliklerine göre yapılacak notla değerlendirilmeyen seçmeli derslerde ise performans görevlerini öğrenciler isterlerse yapacaklar. Öğrencilerin her dönem ders ve etkinliklere katılımını gösteren çalışmalar, Ders ve Etkinliklere Katılım Puanı olarak not çizelgesinde yer alacak ve dönem sonunda bu çalışmaların ortalaması not çizelgesine tek not olarak yansıtılacaktır (http://iogm.meb.gov.tr/files/olcme_degerlendirme_tereddutler_2007.pdf).

MEB, 2008 yılında konuyla ilgili olarak “ulaşılması zor kaynaklardan proje ve performans görevleri verilmesi”, “ders öğretmenlerinin yeterince rehberlik yapmaması”, “bir kısım ödevlerde kullanılan malzemelerin pahalı olması nedeniyle imkânı olmayan velilerin malzemeleri teminde zorlanması”, “ödevlerin çoğunlukla internet üzerinden hazırlandığı, çalışmaların öğrenci katkısını içermemesi”, “çalışmaların içerikleri yerine daha çok görselliklerinin değerlendirildiği”, “oldukça sık

verilen görevlerin öğrencinin evdeki zamanının büyük bir bölümünü aldığı ve buna bağlı olarak velilerin de öğrenciye yardımının kaçınılmaz olduğu, bu ödevleri çoğunlukla velilerin yaptığı, bu nedenle de performans görevlerinin amacına hizmet etmediğini” Bu bağlamda proje ve performans görevleri ile ilgili şu açıklamalarda bulunmuştur;

1. Proje ve performans görevlerinin öğrencilere İlgi (a) Yönetmelik ile ilgi (b) ve (c) yazı hükümleri çerçevesinde verilmesi, ders öğretmenlerinin bu görevlerin yerine getirilmesinde gerekli rehberliği yapmaları ve velileri masrafa zorlayacak proje ve performans görevlerinin kesinlikle verilmemesi,

2. Öğrencilere verilecek proje ve performans görevlerinde sınıf düzeyinin ve okulun bulunduğu çevrenin göz önüne alınması

3. 25 Ocak 2008 tarihinde yarıyıl tatiline girecek olan ilköğretim öğrencilerimize okuma alışkanlığı kazandırılması yönünde öğretmenler tarafından seviyelerine uygun ve Bakanlığımızın tavsiye ettiği kitapların önerilmesi, bunun dışında dinlenmelerine fırsat vermek amacıyla her ne şekilde olursa olsun yarıyıl tatilinde ödev verilmemesi... önerilmiştir. (<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=8008591>).

MEB son olarak 2009 yılında yayınladığı bir genelgeyle daha önce okul dışında yapılan performans görevlerinin öğretmenlerin gözetiminde yürütülmesinin önem taşıdığı vurgulandı. Genelgede, “Gerek görüldüğü takdirde çalışmanın araştırma ve veri toplama gibi ön hazırlıkları sınıf dışında, ürünün oluşturma ve sonuçlandırma aşamaları ise sınıf içinde yapılmalıdır. Böylece öğrencilerin görevi yaparken sergilediği performans öğretmen tarafından gözlenerek daha gerçekçi bir şekilde değerlendirilmiş olacaktır” denildi (<http://www.memurlar.net/haber/89938/>). Fakat bütün bu düzenlemelere rağmen performans görevleriyle ilgili sorunlar bitmiş değildir. Nitekim Kutlu (2009), Yeni Müfredat Programı'nın eğitim bilimcileri tarafından hazırlanan iyi bir sistem olduğunu, ancak uygulamada sorunlar yaşandığını belirtmiş ve en büyük sorunun performans ödevlerinden kaynaklandığına dikkat çekmiştir (Kutlu, 2009, <http://www.guncelegitim.com/haber/2542-rehberlik-performans-gorevi-cocuun-ozguvenini-zedeliyor.html>). Görüldüğü gibi performans görevlerinin eğitimde kullanılmaya başlamasından bu yana uygulanmasından kaynaklanan nedenlerden dolayı birçok kez uygulanış biçimi değiştirilmiştir. Bu nedenle araştırmada performans görevlerini okullarda uygulayan öğretmenlerin konuya ilişkin görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Performans görevleri öğrenci değerlendirmesinde kullanılmakta mıdır?
2. Öğretmenlerin performans görevlerinin uygulanması ve değerlendirilmesi sürecinde karşılaştıkları güçlükler nelerdir?
 - a. Öğretmenlere göre öğrencilerin performans görevlerinin hazırlanması aşamasında karşılaştıkları güçlükler nelerdir?
3. Öğretmenlere göre öğrenci ve velilerin performans görevlerine ilişkin yaklaşımları nasıldır?
4. Öğretmenlere göre performans görevleri amacına ulaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırma nitel araştırma yöntem ve tekniklerine dayalı olarak yapılmıştır.

Çalışma Grubu

Bu çalışma, Konya İli Merkez (Meram ve Karatay) ilçelerinde ilköğretim birinci kademe 4 ve 5. sınıflarda görev yapan toplam 20 sınıf öğretmeniyle gerçekleştirilmiştir. Değişik sosyo-ekonomik düzeylerdeki okullardan maksimum örnekleme yöntemiyle seçilen sınıf öğretmenleriyle araştırma yürütülmüştür. Maksimum örneklemede amaç, çeşitliliği sağlamak yoluyla evrene genelleme yapmak değil, çeşitlilik arz eden durumlar arasında ne tür ortaklıkların ve benzerliklerin var olduğunu

bulmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin 12'si bayan 8'i ise erkektir. Öğretmenlerden 11'i 4. sınıf, 9'u ise 5. sınıf öğretmenidir. Öğretmenlerden 6'sı 1- 5 yıl, 5'i 5-10 yıl, 6'sı 10-15 yıl, 1'i 15-20 yıl diğer ikisi ise 20 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir.

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Çalışmanın ilk aşamasında, konu ile ilgili literatür taranarak kuramsal temel oluşturulmuş ve literatür bilgilerinden yararlanılarak yarı yapılandırılmış bir mülakat formu geliştirilmiştir. Bu amaçla araştırmacı tarafından 5 sorudan oluşan görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırmada kullanılan görüşme formunun kapsam geçerliliği için görüşme formunun alan uzmanlarınca incelenmesi sağlanarak, üç öğretmen ile ön görüşme yapılmıştır. Böylece ön görüşme sırasında öğretmenlerin görüşme formundaki soruları anlayıp anlamadıkları kontrol edilerek görüşme sorularının bazı ifadelerinde düzeltmeler yapılmıştır.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırma verilerinin toplanmasında nitel araştırma tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde araştırmacı görüşme sorularını önceden hazırlar; ancak görüşme sırasında araştırılan kişilere kısmi esneklik sağlayarak oluşturulan soruların yeniden düzenlenmesine, tartışılmasına izin verir. Bu tür görüşmede, araştırılan kişilerin de araştırma üzerinde kontrolleri söz konusudur (Ekiz, 2003, s:62). Görüşme sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesinde nitel veri analizi tekniklerinden betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analiz yapılırken elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenip yorumlanmıştır. Görüşmenin ilk yapıldığı öğretmenden başlanarak bütün öğretmenlere görüşme sırasına göre bir numara (Ö:1, Ö:2, Ö:3...) verilmiştir. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerden alınan alıntılar öğretmen numaralarına göre belirtilmiştir. Alıntıların veriliş sırası benzer görüşlerin sıklığına göre düzenlenmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular, daha önceden belirlenen temalara göre araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak özetlenmiştir.

Performans görevlerinin öğrenci başarısını değerlendirmede kullanılması

Tablo 1'de sınıf öğretmenlerinin "Performans görevlerini öğrenci değerlendirilmesinde kullanmakta mısınız? Kullanılması gerekli midir? Neden?" sorularına verdikleri cevaplar ve frekansları yer almaktadır.

Tablo 1. Performans görevlerinin öğrenci değerlendirilmesinde kullanılması		
Tema	Öğrenci değerlendirilmesinde kullanılması gerekliliği	Frekans
Alt temalar	Evet kullanmaktayım	20
	Kullanılması gereklidir	16
	Gerekli değildir zorunluluktan kullanmaktayım	4

Tablo 1 incelendiğinde görüşme yapılan öğretmenlerin birçoğu öğrenci değerlendirilmesinde performans görevlerini kullandıklarını ve performans görevlerini öğrenci değerlendirilmesinde kullanmanın gerekli olduğunu düşünmektedirler. Gerekli olmadığını düşünen öğretmenlerin sayısı ise dördüttür. Bu dört öğretmen bu görevleri zorunluluktan kullanmakta olduklarını belirtmiş fakat bu görevlerin neticelerini değerlendirmede kullanmadıklarını belirtmişlerdir. Performans görevini öğrenci değerlendirmesinde kullanan ve performans görevlerinin öğrenci değerlendirmesinde kullanılmasının gerekliliğini savunan bir öğretmen : *"Öğrenciler konuyu daha iyi öğreniyorlar daha iyi irdeliyorlar ve farklı bakış açılarına sahip oluyorlar. Derste sunum yaptıkları için kendilerine olan güvenleri artıyor. Derslerde daha aktif oluyorlar. Ayrıca hemen hemen bütün öğrencilerim bilgisayar ve internet konusunda uzmanlaştılar. Bizlerde bu sayede öğrencilerin birçok yönünü keşfetme ve değerlendirme fırsatı buluyoruz"* (Ö.1) şeklinde görüş belirtirken bir başka öğretmen *"Daha önceki programda bilgi*

öğrenciye hazır veriliyordu. Ancak yeni programda bilgiye giden yollar öğrenciye veriliyor. Öğrencileri araştırmaya yönlendiren performans görevleri öğrencilerin bilgiye kendilerinin ulaşmalarını sağlıyor. Öğrenciler araştırma yapmayı, grupta çalışmayı, sorumluluk almayı öğreniyorlar. Bizde öğrenciye gerçek bir değerlendirme yapmış oluyoruz” (Ö.9). şeklinde görüş belirtmiştir.

Performans görevlerinin öğrenci değerlendirmesinde kullanılmasının gerekli olmadığını düşünen sadece zorunluluktan dolayı bunları kullanan öğretmenlerden biri bunun nedenini “Okullarda giderilmesi gereken birçok eksiklik var. Performans görevlerini de bu eksiklikler içinde uygulamaya çalışıyoruz. Okullarda gerekli malzemeler yok. Veliler bu konuda anlayışsız, sınıflar kalabalık ödevler fazla kimin yaptığını bilmiyoruz vb. nedenlerden dolayı birçok sıkıntıyla karşılaşyoruz. Bizim için bu şekilde performans görevleri tamamen bir yük”. (Ö. 19) şeklinde açıklarken bir başka öğretmen ise “Performans görevlerini açıkçası zorunluluktan kullanıyorum. Yeni programa göre proje ve performans görevlerini uygulamamız gerekiyor. Bu nedenle uygulamış olmak için uyguluyorum. Yoksa bu okul ortamlarında bunları uygulamak mümkün değil. Bilinen yöntemleri kullanmaya devam ediyoruz” (Ö.15) şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Performans görevlerinin uygulanması ve değerlendirilmesi sürecinde karşılaşılan güçlükler

Araştırmada sınıf öğretmenlerin performans görevlerinin uygulanması sırasında karşılaştıkları güçlüklerin tespitine yönelik öğretmenlere “performans görevlerinin uygulanması ve değerlendirilmesi sürecinde karşılaştığınız güçlükler nelerdir?” sorusu yöneltilmiş ve alınan cevaplar Tablo 2’de özetlenmiştir.

Tablo 2. Performans görevi sürecinde karşılaşılan güçlükler

Tema	Uygulama ve değerlendirme esnasında karşılaşılan güçlükler	Frekans
Alt temalar	Velilerden kaynaklanan sorunlar	16
	Görevlerin hazırlanış biçiminden kaynaklanan sorunlar	12
	Zaman yetersizliğinden dolayı kaynaklanan sorunlar	12
	Bireysel farklılıklardan dolayı yaşanan sıkıntılar	6
	Performans görevlerinin değerlendirilme yöntemlerinden kaynaklanan sorunlar	5
	Öğretmenlerin kendilerinden kaynaklanan sorunlar	2

Tablo 2. incelendiğinde öğretmenlerin, performans görevlerinin uygulanması ve değerlendirilmesi aşamasında birçok farklı güçlüklerle karşılaştıkları görülmektedir. Bu güçlükler hemen hemen bütün öğretmenler tarafından ortak olarak yaşanmaktadır. Öğretmenler bu konuda en çok velilerden kaynaklanan sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda bir öğretmen: “Özellikle daha önceki uygulama şeklinde bazı velilere defalarca durumu açıklamamıza rağmen hala çocuklarının ödevlerine gereğinden fazla yardım etmekteydiler. Biz onlardan öğrencilere sadece yol göstermelerini istediğimizi söylememize rağmen onlar ise öğrenciye daha fazla vakit ayırmamak için ödevleri kendileri yapmaktaydılar. Hatta bazı veliler kendilerinin yaptığının anlaşılmasını için bazı yerlerde özellikle ufak tefek hatalar bırakıyorlardı. Şimdi öğrenciler bu görevlerin sadece araştırma kısmını evde yapıp geri kalan kısmını okulda tamamlıyorlar. Bu şekilde öğrencilerin neler yapabildiğini biraz daha iyi tespit etmeye başladık tabi ama yine araştırma kısmı için bile olsa bazı veliler aynı tavırlarını ne yazık ki sürdürmekte. Bu gibi durumlarda bizim ödevleri sağlıklı bir şekilde değerlendirmemizi engelliyor” (Ö. 7) şeklinde görüş belirtirken bir başka öğretmen: “Bazı öğrenciler aile ilgisizliği yüzünden kaynaklara ulaşma veya materyal temini gibi konularda sıkıntılar yaşayabiliyorlar. Bunlardan dolayı görevlerini aksatabiliyorlar ya da yapamayabiliyorlar. Bu durumda öğrencinin elinde olmayan sebeplerden dolayı olumsuz bir şekilde değerlendirilmesi uygun olmayabiliyor” (Ö.13) şeklinde görüşlerini ifade etmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin en sık karşılaştığı güçlüklerden birinin de performans görevlerinin hazırlanış biçimi olduğu görülmektedir. Konuyla ilgili olarak bir öğretmen: “Öğrencileri

ne kadar uyarırsak uyaralım öğrenciler her türlü konu için ilk araştırmalarını internetten yapıyorlar. Birçoğu da oradan bulduğu kaynaklarla yetinmekte ya da oradaki tek bir kaynaktan temin ettikleri araştırmalarının üzerinde küçük değişiklikler yaparak ödevlerini getirmekteler. Farklı kaynaklara ihtiyaç duymamaktalar. Çoğu ödevini teslim ettiğinde ne yazık ki konun içeriğinden bile haberdar değiller” (Ö. 8) şeklinde görüş belirtirken bir başka öğretmen ise “Bazı durumlarda güçlük çekiyoruz. Bunlarda öğrencilerin hazırladıkları ödevleri özensizce yapmaları, internetten hazır indirmeleri ve zamanın da getirip teslim etmemeleri bazı olumsuzluklara neden oluyor” (Ö. 5) şeklinde görüşlerini açıklamıştır.

Öğretmenlerin karşılaştığı önemli sorunlardan biride zaman yetersizliğidir. Bu konuda bir öğretmen: Örneğin: *Performans görevlerinin sınıf ortamında yapılmasının verimli olacağı söyleniyor. Ancak derslerde programı yetiştirme çabası oluyor. Bu sebeple görevlerin sınıfta yapılması zaman darlığından dolayı zor oluyor, hatta olmuyor* (Ö. 15) şeklinde açıklamalarda bulunurken bir başka öğretmen de bu konudaki görüşlerini: “*Ne yazık ki kalabalık bir sınıfım var. Bu nedenle böyle bir sınıfta performans görevlerini önceden duyurmak, planlamak, konu ile ilgili hazırlık yaptırmak ve bunları değerlendirmek çok fazla zaman alıyor, sıkıntılar oluyor*” (Ö. 14) şeklinde ifade etmiştir.

Bireysel farklılıklara ilişkin olarak ise bir öğretmen: “*Öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar, ailelerin ekonomik durumları, ailelerin öğrencilere karşı ilgileri performans görevinin hazırlanması, sunulması ve sergilenmesinde farklılıklara yol açıyor. Bu da özellikle değerlendirme de sıkıntılara yol açıyor*” (Ö.2) şeklinde açıklarken başka bir öğretmen ise “*Sınıflarımızda farklı özellikler taşıyan öğrenciler var. Herkese aynı performans görevini vermek mümkün değil. Bu nedenle her öğrenciye uygun performans görevi seçmek ve onlara vermekte çok zorlanıyorum*” (Ö. 12) şeklinde görüş belirtmiştir.

Öğretmenler performans görevlerinin değerlendirilme yöntemlerinden kaynaklanan sorunlara ilişkin: “*Performans görevleri gereğinden fazla ölçme kriteri içerdiğinden, öğrencilerin becerilerinin üstünde çaba gerektirmektedir. Puanlandırma, verilen ölçme tablosuna işlenmesi gerektiğinden öğretmene zaman kaybı ve gereksiz kırtasiye masrafı olmaktadır*” (Ö. 18) şeklinde görüş belirtirken öğretmenler kendilerinden kaynaklanan sorunlara ilişkin ise: “*Açıkçası yeni programın uygulanmaya başlanmasının üzerinden yaklaşık üç dört yıl geçmesine rağmen ben hala bu tip değerlendirmeler yapmaya alışamadım. Doğrusun söylemek gerekirse tam olarak bunları nasıl uygulayacağımı da bilmiyorum bazen göstermelik bir şeyler yapmaya çalışıyorum ama tam olarak amacına ulaşmıyor. Her şeyin zamanla yerine oturması bekleniyor ama bilemeyince de olmuyor uygulamakta zorluk çekiyoruz*” (Ö. 16) şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir.

Araştırmada öğrencilerin performans görevlerini gerçekleştirirken karşılaştıkları güçlüklerin tespitine yönelik öğretmenlere “öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler nelerdir?” sorusu yöneltilmiş ve alınan cevaplar Tablo 3’de özetlenmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin performans görevlerini uygularken karşılaştıkları güçlükler

Tema	Öğrencilerin uygulama esnasında karşılaştıkları güçlükler	Frekans
Alt temalar	Öğrencilerin velilerinden kaynaklanan sorunlar	14
	Araç gereç temin etmede yaşanan güçlükler	10
	Öğrencilerin kendilerinden kaynaklanan güçlükler	2

Tablo 3. incelendiğinde öğretmenler, öğrencilerin performans görevlerini gerçekleştirirken genelde velilerin performans görevlerine ilişkin bakış açıları ve öğrencilerin bu görevleri gerçekleştirirken gerekli araç ve gereçlerin temininde yaşanan sorunlar olduğunu belirtmektedirler. Performans görevleriyle ilgili öğrencilerin daha çok ailelerinin performans görevlerine yaklaşımlarına ilişkin sorunlardır. Bu duruma ilişkin bir öğretmen: *Öğrencinin yakın çevresinin kaynakları kullanma konusunda bilinçsizliği, ailenin okulda yapılan çalışmalara karşı tavrı, ailenin ekonomik durumu,*

eğitim düzeyi gibi nedenler öğrenciler için büyük sıkıntı oluşturmaktadır (Ö. 1) şeklinde görüşlerini ifade ederken bir başka öğretmen “Ailenin zihinsel ya da fiziksel olarak yetersizlikleri öğrenciye ve okula karşı ilgisizlikleri öğrencilerin bu görevleri yerine getirmelerini engelliyor” (Ö. 17) şeklinde görüş belirtirken bir başka öğretmen: “Bu konuda öğrencilerin karşılaştıkları en büyük sorun ailelerin maddi imkânlarının yetersiz olması. Öğrencilerin evlerinde çalışma ortamlarının ve bilgisayarlarının olmaması öğrencileri bu görevleri yapmamasına neden oluyor. Bu durumda öğrencilerde zaman zaman derin yaralara yol açabilmekteler”(Ö.4).

Öğretmenler araç temin etmede yaşanan güçlükleri ilişkin olarak da: “Araştırma, bilgiye ulaşma, çevresel ve ekonomik etkenler bu güçlüklerden sayılabilir. Performans görevini yapmak için öğrencilerin araştırma yapabileceği ortamlar yok. Ortam olmayınca bilgiye ulaşamıyor. Okullarımızdaki ve çevremizdeki kütüphaneler çoğaldıkça, internet kullanımı yaygınlaştıkça, insanlarımız bilinçlendikçe ve ekonomik olarak rahatladıkça bu güçlükler azalacaktır diye düşünüyorum” (Ö. 6) ve “Öğrenciler daha çok araç-gereç temin etmede, kaynak bulamama ya da bunlara ulaşmada güçlükler yaşamaktalar” (Ö. 3) şeklinde görüşler belirtmişlerdir.

Araştırmada iki öğretmen ayrıca Öğrencilerin kendilerinden kaynaklanan bazı nedenlerinde öğrencilerin kendileri için güçlükler oluşturduğunu düşünmektedirler. Bu konuda bir öğretmen: *Bence öğrencilerin karşılaştığı önemli güçlüklerden biride, öğrencilerin konuyu tam anlayamamaları, araştırma yapmayı bilmemeleri, yorumlama yapamamaları ve performans görevlerini yapmaya karşı duydukları isteksizlik öğrencilerin işlerini zorlaştırmaktadır* (Ö. 12) şeklinde görüşlerini açıklamıştır.

Öğrenci ve velilerin performans görevlerine ilişkin yaklaşımları

Araştırmada öğretmenlere göre öğrencilerin ve velilerin performans görevlerine ilişkin düşüncelerini tespit etmek amacıyla “*öğrenci ve velilerin performans görevlerine ilişkin yaklaşımları nasıldır?*” sorusu yöneltilmiş ve alınan cevaplar Tablo 4’de özetlenmiştir.

Tablo 4. Öğrenci ve velilerin performans görevlerine ilişkin yaklaşımları		
Tema	Öğrenci ve velilerin performans görevlerine ilişkin yaklaşımları	Frekans
Alt temalar	Velilerin tutumu olumsuzdur	20
	Öğrencilerin tutumu olumsuzdur.	11
	Öğrencilerin tutumu olumludur	9

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin tamamı velilerin öğrencilere verilen performans görevlerine ilişkin olumsuz bir tutuma sahip oldukları görüşündedirler. Öğrenci tutumlarının ise öğrenciden öğrenciye farklılık gösterdiğini ifade etmişlerdir. Genelde, çalışkan öğrencilerin tutumlarının olumlu planlı olmayı ve çalışmayı sevmeyen öğrencilerin performans görevlerine ilişkin tutumlarını ise olumsuz olarak değerlendirmektedirler. Öğretmenler velilerin performans görevlerine ilişkin olumsuz tutumlarını: “*Velilerin birçoğu ne yazık ki performans görevlerine pek sıcak bakmamaktalar. Birçoğu bunu maddi külfet olarak görmektedir. Bu yüzden öğrencilerin görevlerini yerine getirmelerini engellemekte birçoğu iş yerinden ya da farklı yerlerden en basit şekilde görevi hazırlayıp getirmektedirler. Bazı velilerde görevleri tamamen kendileri yapmaktadırlar*” (Ö. 7) ve “*Veliler genelde öğrencilerin performans görevlerini aldıklarını duyduklarında özellikle maddi imkânları iyi olmayan veliler öğrencilere kızmakta onları azarlamaktadırlar. Birçok öğrenci bu yüzden sıkıntı yaşamaktadır. Ailelerin bu görevleri bir angarya ve masraf olarak değerlendirmeleri öğrencilerinde bu görevlere karşı isteksizliğine sebep olmaktadır. Birçoğu da zaten öğrencilerle kesinlikle ilgilenmemektedir. Öğrenci tamamen tek başına kalmaktadır. Bazı velilerde tam tersine aşırı ilgi göstermekteler onlarda öğrencinin yerine performans görevini tamamen kendileri hazırlamaktadırlar*” (Ö.11) şeklinde görüşlerle açıklamışlardır.

Öğretmenler olumsuz tutuma sahip olan öğrencilere ilişkin :”Her dersten verilmesi öğrencileri olumsuz etkiliyor. Araştırmayı internetten hazır bilgi alma olarak algılıyorlar. Öğrencilerde bıkkınlık yarattığını düşünüyorum. Performans görevinin amacını anlamakta güçlük çekiyorlar. Nota giden yol olarak algılıyorlar” (Ö. 19) ve “Yapabileceklerinin dışında bir takım görevler vermek öğrencilerde bıkkınlık ve isteksizlik meydana getiriyor. Öğrenciler performans görevlerini kendilerine fazladan verilmiş yük olarak algılıyorlar (Ö. 8) şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir.

Öğretmenler olumlu tutuma sahip olan öğrencilere ilişkin ise: “Performans görevlerini yaparken öğrenciler kendilerini bir gruba ait olarak görüyorlar. Grupta görev almayı bir şeyler üretmeyi seviyorlar. Onlarda bir şeyler yaptıkları yeni şeyler öğrendikleri için çok mutlu oluyorlar” (Ö. 15) ve “Öğrencilerin bu konudaki yaklaşımı oldukça iyi, kendilerinin uğraşıp ortaya çıkardığı bir ödevi, diğer arkadaşlarına ve sınıflarla paylaşmaları hoşlarına gidiyor (Ö. 10) şeklinde ifade ederken bir başka öğretmende “Öğrenciler için görev konuları çekici olursa sorun olmuyor. Onlarda ellerinden geleni yapıyorlar. Öğrenci istediği dersten performans görevi hazırlarsa daha iyi yapıyor” (Ö. 20) şeklinde görüşlerini açıklamıştır.

Performans görevlerinin amaca uygunluğu

Araştırmada öğretmenlere performans görevlerinin amacına ulaşp ulaşmadığına ilişkin görüşlerinin tespitine yönelik düşüncelerini tespit etmek amacıyla “performans görevleri amacına ulaşmakta mıdır?” sorusu yöneltilmiş ve alınan cevaplar Tablo 5’de özetlenmiştir.

Tablo 5. Performans görevleri amacına uygunluğu

Tema	Performans görevlerinin amacına ulaşma düzeyi	Frekans
Alt temalar	Kısmen	9
	Hayır ulaşmamaktadır.	6
	Evet ulaşmaktadır.	5

Tablo 5 incelendiğinde Öğretmenlerin 6’sı performans görevlerinin amacına ulaşmadığını düşünürken 5 öğretmen ise performans görevlerinin amacına ulaştığını düşünmektedir. Öğretmenlerin çoğunluğu ise performans görevlerinin kısmen amacına ulaştığı görüşündedirler. Bu yönde görüş belirten bir öğretmen: “Her ödev amacına ulaşmıyor. Bir hikâye, masal, şiir yazma, okuma, anlatma görevlerinde istenilen hedeflere ulaşıyor. Ancak araştırma gerektiren görevler ya internetten indiriliyor ya da aile hazır olarak öğrencinin eline veriyor. Çocuk okumadan okula geliyor. Bu da çocuğa bir katkı sağlamadığı için bu tip görevlerde ne yazık ki amacına ulaşmıyor” (Ö.12) şeklinde görüş belirtirken bir başka öğretmen ise: “Amaç öğrenciyi ne olursa olsun değerlendireceğim diyorsanız amacına ulaşıyor, hatta ötesine bile geçiyor. Ama öğrenciye bir şeyler kazandırayım, ufkunu açayım, araştırma yapmayı öğretem, gibi özellikleri öğrenciye kazandırayım diyorsanız bunun gerçekleştiğini söylemek çok ta doğru olmaz. Tabi ki bu durum böyle devam etmeyecektir. Bilginin, araştırmanın öğretmen için önemi anlaşıldıkça mutlaka daha iyi olacaktır. Kısaca verilen görevler öğrenci için önemlidir ve gereklidir. Bizim dikkat edeceğimiz tek şey öğrencilerin seviyelerine uygun görevler vermek ve başaranları da onurlandırmaktır (Ö.4) şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Performans görevlerinin amacına ulaşmadığını düşünen öğretmenler ise bunun nedeni olarak: *Görevler amaca hizmet etmemektedir. Bunun nedeni öğrencilerin araştırma kaynaklarına ulaşma güçlüğü çekmeleri, veli katkısının fazla ya da hiç olmaması, gereğinden fazla kırtasiye masrafı içermesi ve öğretmene gereğinden fazla ve gereksiz zaman kaybına neden olmasıdır* (Ö.18) ve “Kalabalık mevcutlu sınıflarda performans görevlerinin takibi ve değerlendirme yapması konusunda beklentileri karşılamamaktadır. Ayrıca kaynak sıkıntısı çok önemli her okul araç-gereç yönünden yeterliliği aynı değil, o yüzden öğrenciler özellikle araştırmaya dayalı görevleri ne yazık ki gerçekleştirilmemektedir. Tabi bunda ailelerinde bu kaynaklara ulaşma konusunda destek olmaması da yatıyor. Bizim okulumuzda okuyan çocukların ailelerinin maddi durumları genelde alt düzeyde bu nedenle bu tip ödevlere pek sıcak bakmıyorlar açıkçası” (Ö.13) şeklinde görüşler belirtmişlerdir.

Performans görevlerinin amacına ulaştığını düşünen öğretmenler ise bu konuda: “Konu ile ilgili hedeflere uygun olarak yapılan çalışmalar amacına ulaşmaktadır. Öğrenci performans görevleri sonunda araştırma, geliştirme, buluş yapma, sözlü ve yazılı olarak çalışmalar yapma, kendini ifade etme becerilerini geliştirmektedir (Ö. 1) ve “Performans görevleri çok iyi bir uygulama bence amacına ulaşmaktadır. Öğrencilerin kendilerini göstermede kendi ürünlerini geliştirmede yeteneklerini açığa çıkarmada ve keşfetmede son derece yararlı olduğunu düşünüyorum” (Ö.10) şeklinde görüşlerini açıklamışlardır.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışmaya katılan öğretmenlerle yapılan görüşmeler neticesinde öğretmenlerin birçoğu performans görevlerini öğrenci değerlendirmesinde kullanmaktadırlar. Araştırmadan elde edilen bu sonuç (Adanalı, 2007: Damğa, 2008: Erdal, 2007: Güven ve Eskiürk, 2007: Kanatlı, 2008: Okur, 2008: Şeker, 2007: Şenel, 2008) tarafından yapılan araştırmalardan elde edilen sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Öğretmenler kullanma nedenlerini, performans görevlerinin öğrencileri araştırmaya sevk ettiği, kendi bilgilerini kendilerinin üretmesini sağladığı, öğrencilere grupla çalışma, sorumluluk alma, internet ve bilgisayar kullanma konusunda kendilerini geliştirmeleri, konuları farklı boyutlarıyla irdeleyebilme vb. imkânlar sunması öğretmenlerin ise öğrencilerini farklı boyutlarıyla tanınması ve çoklu değerlendirme yapabilme fırsatı sağlaması olarak açıklamışlardır. Erdal (2007) araştırmasında yeni ölçme değerlendirme etkinliklerinin öğrencileri araştırmaya, bilgiyi aramaya sevk ettiği için öğrencilerin özgüvenlerini geliştirdiğini belirtmektedir. Adanalı (2008), Orhan (2007) ve Semerci, (2006) yaptıkları araştırmalarında benzer sonuçlar elde etmiştir. Güven, (2008) yaptığı araştırmasında, önceki yıllara göre öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımlarında artışlar olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırmada dört öğretmen ise performans görevlerini zorunluluktan dolayı kullandıklarını ve bu görevleri değerlendirmede kullanmadıklarını öğrencileri hala eski yöntemlerle değerlendirdiklerini ifade etmişlerdir. Bu sonuca bakarak öğretmenlerin yeni eğitim programı hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları söylenebilir. Öğretmenler yeni programa göre öğrenci merkezli olarak gerçekleştirdikleri öğretim faaliyetlerini hala geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleriyle değerlendirmeleri yeni programın felsefesine uymamaktadır. Bu bulgu Kanatlı (2008) tarafından gerçekleştirilen araştırmanın bulgularıyla örtüşmektedir. Yine bazı öğretmenlerin eski değerlendirme yöntemlerini halen kullanmaya devam etmeleri sonucu (Birgün ve Gürbüz, 2008: Çakan, 2004: Güven ve Eskiürk, 2007: Özsevgeç, Çepni ve Demircioğlu 2004), tarafından yapılan araştırmaların sonuçlarıyla örtüşmektedir. Bu öğretmenlerden bazıları performans görevlerini birçok problemten dolayı kullanmanın gereksiz ve anlamsız olduğunu belirtmektedirler. Yücel (2008) yaptığı araştırmasında öğretmenlerin performans görevlerine, nispeten angarya olarak baktıkları sonuca ulaşmıştır. Bu sonuç araştırmadaki bulgularla benzerlik göstermektedir.

Araştırmanın ikinci problemine ilişkin bulgulara bakıldığında çalışmaya katılan öğretmenlerin performans görevleriyle ilgili karşılaştıkları güçlükler performans görevlerinin sayıca fazlalığı, zamanın yetersizliği, ailelerin performans görevlerine ilişkin yaklaşımları, sınıfların kalabalık oluşu, öğrencilerin bireysel farklılıkları ve öğrencilerin görevleri internetten hazır olarak indirip getirmeleri veya velilerine yaptırmaları gösterilmiştir. Bu problemler öğretmenlerin karşılaştıkları güçlüklerin büyük çoğunluğunu teşkil etmektedir. Bu sonuçlara bakarak yeni programın uygulamaya konmasının üzerinden 5 yıla yakın bir zaman geçmesine rağmen performans görevlerine ilişkin yapılan değişikliklerin yeterince başarılı olmadığı yine okulların araç-gereç ve donanım açısından hala yetersiz oldukları söylenebilir. Adanalı (2008) yaptığı araştırmada sınıf mevcudunun kalabalık olması nedeniyle değerlendirme uygulamalarında zorlanmaları, ders saatlerinin değerlendirme etkinliklerini uygulamak için yetersiz kalması, öğrencilerin grup çalışmalarında görev ve sorumluluklarını yerine getirmemeleri, öğrencilerin ödevleri hazır çıktı olarak getirmeleri ya da ailelerinin yaptığı görevleri getirmeleri sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç araştırmadan elde edilen sonuçlarla örtüşmektedir. Bunun yanı sıra yapılan birçok araştırmada (Acat ve Demir 2007: Acat ve Güvey, 2009: Ay, Karadağ ve Çengelci, 2008: Belit ve Girmen, 2007: Çalık, 2007: Çınar, Teyfur ve Teyfur 2007: Çiftçi, 2008: Çiftçi, Meydan ve Sönmez, 2007: Erdal, 2007: Gelbal ve Kelecioğlu, 2007: Güven, 2008: Güven ve

Eskitürk, 2007: Kanatlı, 2008: Okur, 2008: Orhan, 2007: Rençber, 2008: Şeker 2007: Tüfekçioğlu ve Turgut, 2008: Yıldırım ve Semerci, 2007: Yılmaz ve Gündüz 2008) benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmaya göre öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlardan biri de, performans görevlerinin farklı değerlendirme kriterlerinin oluşu ve bazı öğretmenlerin performans görevlerinin uygulama biçimleri hakkındaki bilgilerinin eksikliği de dile getirilen sorunlar arasındadır. Öğretmenler yeni programın uygulanmaya konmasının üzerinden 5 yıl geçmesine rağmen bu konudaki eksikliklerini gidermedikleri görülmektedir. Aykaç ve Başar (2005) yaptıkları araştırmalarında, yeni programa yönelik en büyük sorunun, değerlendirme boyutunda yaşandığı ve öğretmenlerin, değerlendirme konusunda yeterli bilgilerinin olmadığını sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuç yine yapılan çeşitli araştırmaların (Birgin, 2008: Çakan, 2004: Erdal, 2007: Güven ve Eskiürk, 2007: Kanatlı, 2008: Kazu, Pullu ve Demiralp, 2008) sonuçları ile örtüşmektedir.

Bir başka önemli sorunda öğretmenlerin görev yaptıkları okulların ve çevrenin imkânları ile sınıfların kalabalık olması dolayısıyla hem okul ve çevresine hem de farklı bireysel özelliklere sahip öğrencilere uygun performans görevi belirlemedir. Öğretmenler kılavuz kitaplardaki performans görevlerinin her türlü çevre ve okula uygun olmadığını ifade etmişlerdir. Bu sonuca bakarak öğretmenler performans görevlerini verirken tamamen kılavuz kitaplara bağlı kaldıkları kendilerinin yeni performans görevleri belirlemedikleri söylenebilir. Damğa (2008) yaptığı araştırmasında Öğretmenler, ilköğretim programındaki etkinliklerin hem ortam hem de materyaller açısından uygun olmadığını belirtmişlerdir. Bu sonuç, öğretmenlerin etkinlikleri uygularken sorunlar yaşadığını göstermektedir. Bu sonuca göre, öğretmenlerin programı uygularken, araştırmaya dayalı çalışmalar veremediklerinden dolayı çeşitli sorunlar yaşadıkları belirtilmiştir. Rençber, (2008) Kalabalık sınıflar, öğrencilerle bireysel olarak ilgilenme, programın gerektirdiği etkinlikleri amacına uygun olarak yaptırma ve değerlendirme ölçütlerini uygulama noktasında sorun teşkil ettiğini belirtmiştir. Şeker (2007) ise yaptığı araştırmasında etkinliklerin her seviyedeki öğrenci gruplarının seviyesine uygun olmamasını yeni programın değerlendirme boyutunun en zayıf yönlerinden biri olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. Bu sonuçlar araştırmadan elde edilen bulgularla paralellik taşımaktadır.

Öğrencilerin karşılaştıkları güçlüklerle ilişkin öğretmenlerin ifade ettikleri görüşler neticesinde genel olarak iki tür güçlük karşılaşıldığı ortaya çıkmıştır. Bunlardan biri ailelerin öğrencilerin performans görevlerine ilişkin olumsuz tutumları, öğrenciye bu konuda destek olmamaları olarak belirtilmiştir. Erdal (2007) tarafından yapılan araştırmada, velilerin yeni ölçme değerlendirme araçlarının fazladan masraflı olduğunu düşünmeleri ve öğrencilerine yeterli maddi destek verememelerinden dolayı, öğrencilerden yapılması beklenen ödev ve çalışmaların (proje ve performans ödevleri, portfolyolar, vb.) tam olarak yapılamamasına sebep olduğu belirtilmektedir. Birgin (2008) araştırmasında velilerin okuma yazma bilmemesinin ve öğrencilere olumsuz tutum sergilemelerinin bu uygulamaları olumsuz etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Yılmaz (2006) yaptığı araştırmasında öğretmenler, proje ve performans ödevlerinin hazırlanmasında velilerden gelen masraf şikâyetlerinin bu ödevlerin yapılmasını engellediği ve azalttığı görüşüne ulaşmıştır. Elde edilen bu sonuçlar araştırmanın bulgularını desteklemektedir. İkinci sonuç ise öğrencilerin proje görevleri sırasında gerekli materyalleri temin etme sıkıntısıdır. Bu sorunun öğrencilerin karşılaştıkları en büyük güçlük olduğu belirtilmiştir. Kanatlı (2008) yaptığı araştırmasında alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin kaynakların yetersizliğinden dolayı yapılamadığını yapılan çalışmaların ise tam amacına ulaşmadığını belirtmiştir. Özellikle bu görüşü belirten sınıf öğretmenleri proje ve performans ödevlerinde öğrencilerin kaynak sıkıntısının iyice su yüzüne çıktığını belirtmektedirler. Yine Akdağ ve Çoklar (2009) araştırmalarında benzer sonuçlara ulaşmıştır. Bu sonuç araştırmadan elde edilen sonuçla örtüşmektedir. Bunun yanı sıra bu sorunların taşınmalı ve kent merkezinden uzaktaki okullarda daha sık yaşandığı Damğa, (2008) ve Rençber (2008) tarafından yapılan araştırmalardan elde edilen sonuçlarla ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın beşinci alt problemine ilişkin yapılan görüşmeler neticesinde Öğrencilerin daha çok kendi ilgilerini çeken ve hoşlarına giden performans görevlerini yaptıklarında olumlu tutum sergiledikleri yine planlı çalışan ve başarılı öğrenciler performans görevlerini almaktan ve yapmaktan memnuniyet duydukları öğretmenler tarafından dile getirilmiştir. Bunun aksine özellikle başarısız ve planlı bir çalışma alışkanlığına sahip olmayan ya da seviyesinin üstünde bir performans görevi alan

öğrencilerin performans görevini bir yük olarak gördükleri ve bu durumdan rahatsız oldukları belirtilmiştir. Velilerin ise neredeyse tamamı performans görevlerine ilişkin olumsuz tutum sergilemektedirler. Veliler performans görevlerine ya kayıtsız kalmakta ya da görevleri tamamen kendileri yapmaktadırlar. Bunun sebebi performans görevleri çoğu veli tarafından maddi külfet ya da kendilerine fazladan bir iş olarak görmelerinden kaynaklanmaktadır. Kutlu (2009), performans ödevinin ilköğretim öğrencilerinin yaratıcılıklarını geliştirmeleri için kapasitelerini aşan performans ödevleri verilmesinin ödevlerin veliler tarafından yapılmasına, bu durumun da çocuklarda özgüven kaybına yol açtığını belirtmiştir. Acat ve Güvey (2009), araştırmalarında velilerin proje ve performans görevlerine sürekli yardımcı oldukları bunun sonucunda çocuklarının ödev yapma alışkanlığının azaldığı ve başarı kaygısı yaşadıkları sonucunu saptamışlardır. Kanatlı (2008) yaptığı araştırmasında öğretmenler, Velinin olumsuz tutumunun öğrenciye de yansıdığını ve aynı şekilde öğrencide olumsuz bir tutum içersine girdiğini belirtmiştir. Orhan (2007) tarafından yapılan araştırmada da alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin kullanılmasına ilişkin öğrenci velilerinin en büyük şikâyetinin performans ödevleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine Ay ve diğ. (2008) yaptıkları araştırmada velilerin performans görevlerine ilişkin olumsuz tutum takındıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuçlar araştırmadan elde edilen sonuçları desteklemektedir.

Yukarıda da açıklanan özellikle ailelerin tavrı ve okulların fiziki imkânlarının yetersiz olması, sınıfların kalabalık olması, zamanın yetersiz olması vb. nedenlerden dolayı performans görevleri çalışmaya katılan öğretmenler tarafından çoğu kez amacına ulaşamadığı ya da kısmen ulaştığı şeklinde görüşler belirtmişlerdir. Görüşme yapılan sadece beş öğretmen bu görevlerin amacına ulaştığını belirtmiştir. Öğretmenler performans görevlerinin daha çok basit tamamen sınıf içinde gerçekleştirilen, kısa süreli ya da herhangi bir araç-gereç gerektirmeyen türlerinin amacına ulaştığını belirtmişlerdir. Öğretmenler ayrıca problem yaratan durumların ortadan kaldırıldığı takdirde performans görevlerinin amacına ulaşacağını ifade etmişlerdir. Orhan (2007) öğretim programında yer alan ve uygulanan alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin eğitim sistemimize katkı sağlayıp sağlamadığı konusunda öğretmenlerin % 80'inin katkı sağladığı düşüncesine sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca öğretmenler alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin daha başarılı olabilmesi için sınıf mevcudunun azaltılması gerektiğini, müfredat programının daraltılmasını ve okulun bu programa uygun düzenlemelerle fiziki şartlarının iyileştirilmesi gibi istek ve önerilerde bulunmaktadır. Ayrıca Doğanay ve Sarı'nın (2007) yaptıkları araştırmanın bulgularına göre, öğretmenler genellikle yeni programın farklı ölçme ve değerlendirme yaklaşımları önermesini olumlu bulduklarını ancak, bunların uygulamada zaman ve çeşitlilik açısından sorun yarattığını bildirmişlerdir. Okur, (2008) alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin daha etkili ve verimli bir şekilde uygulanması için gerekli araç gereç ve ders materyallerinin okullara yeterli düzeyde sağlanması faydalı olacağını ifade etmiştir. Ay ve diğ. (2008) performans görevleri hakkında velilerin bilgilendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Erdoğan'ın (2007) çalışmasının sonuçlarına göre ise, yeni programın etkili bir şekilde uygulanabilmesi için alt yapı ve materyal eksikliklerinin olmaması, yeterli kaynak ve malzemenin öğretmenlere sağlanmış olması gerekmektedir. Ayrıca deney, araştırma ve değerlendirme süreci için ayrılan sürenin yeterli olması gerekmektedir.

Sonuç olarak yapılandırmacı yaklaşıma göre düzenlenen yeni programla birlikte eğitim programlarında yer alan performans görevlerinin sınıf öğretmenleri tarafından öğrenci değerlendirmesinde kullanıldığı bunun öğrenciler ve kendileri için yararlı bir uygulama olduğu, öğretmenlerin görüşleri neticesinde ortaya çıkmıştır. Öğretmenler bu göz ardı edilemeyecek yararlarına rağmen performans görevlerinin uygulama ve değerlendirilme aşamalarında birçok sorunla (velilerin tutumu, zaman yetersizliği, sınıfların kalabalıklığı, araç gereç eksikliği, değerlendirme formlarının fazlalığı vb.) karşılaştıklarını ifade etmektedirler. Yeni programın yaklaşık beş yıldır okullarda uygulanmasına ve performans görevlerinin de uygulama biçimlerine ilişkin birçok değişiklik yapılmasına rağmen sorunların hala devam ettiği görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında programın uygulanma süresi boyunca yeni programa ait problemlerin giderilmesine yönelik çabaların yetersiz olduğu, öğretmenlerin hala yeni programın ölçme değerlendirme boyutuna ilişkin eksiklikleri olduğu ve son olarak da velilerin performans görevlerine ilişkin olumsuz tutumları dolayısı ile bu konudaki uygulamalara henüz alışmadıkları ya da bu konuda yeterince bilgilendirilmedikleri söylenebilir. Öğretmenler her ne kadar performans görevlerini öğrenci değerlendirmesinde kullandığını ve gerekli

olduğunu belirtirler de birçok öğretmen performans görevlerinin kısmen ya da hiç amacına ulaşmadığını belirtmektedirler. Elde edilen bu bulgular neticesinde bu araştırmayla ilgili şu öneriler getirilebilir:

1. Alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri hakkında eksiklikleri olan öğretmenlerin bu eksikliklerinin giderilmesi için seminerler ve hizmet içi eğitim kursları düzenlenebilir.
2. Okulların araç-gereç ve diğer donanım açısından eksikliklerinin bir an önce giderilmesi sağlanmalıdır.
3. Performans görevlerinin sayısı ve uygulama biçimlerinde yeni düzenlemeler yapılabilir.
4. Performans görevleri hakkında öğrenci ve velilere açıklayıcı bilgiler verilmelidir.
5. Öğrenciler performans görevleri sırasında özellikle internetten ne şekilde yararlanacakları konusunda doğru olarak bilgilendirilmelidirler.

KAYNAKÇA

- Acad, M. B. ve Güvey, E. (2009). İlköğretim 1.-5. sınıf öğretim programlarında yer alan proje ve performans görevlerinin öğretmen ve veli görüşlerine göre değerlendirilmesi. *VIII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu, sözlü bildiri*, Osman Gazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Acad, M.B. ve Demir, E. (2007). İlköğretim programlarındaki alternatif değerlendirme yöntemlerinin uygulanmasında karşılaşılan sorunlara ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri, *I. Ulusal İlköğretim Kongresi, sözlü bildiri*, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Acar, H. (2007). *Yeni ilköğretim programlarının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Adanalı, K. (2008). *Sosyal bilgiler eğitiminde alternatif değerlendirme: 5. sınıf sosyal bilgiler eğitiminin alternatif değerlendirme etkinlikleri açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Airasian, P. W. (2001). *Classroom assessment*, New York: Mc Graw Hill Companies.
- Akdağ, H ve Çoklar, A.N. (2009). İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi proje ve performans görevlerini hazırlarken yararlandıkları kaynaklar, internet'in yeri ve karşılaştıkları güçlükler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(2),1-16.
- Ay, T., Karadağ, R. ve Çengelci, T. (2008). İlköğretim birinci basamakta gerçekleştirilen performans görevlerine ilişkin öğretmen görüşleri. *VII. Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu bildiri kitabı*, Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Çanakkale.
- Aykaç, N. ve Basar, E. (2005). İlköğretim sosyal bilgiler dersi eğitim programının değerlendirilmesi: Eğitimde yansımalar. *VIII. Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu*. Erciyes Üniversitesi ve Tekişik Araştırma geliştirme Vakfı. Kayseri.
- Bahar M., Nartgün Z., Durmuş S. ve Bıçak B. (2006). *Geleneksel alternatif ölçme ve değerlendirme el kitabı*, Ankara, Pegem A Yayıncılık.
- Baki, A. ve Birgin, O. (2004). Alternatif değerlendirme aracı olarak bilgisayar destekli bireysel gelişim dosyası uygulamasından yansımalar: Bir özel durum çalışması. *The Turkish Online Journal Of Educational Technology*, 3(3) Article 11 <http://www.tojet.net/articles/3311.htm> adresinden 10.09.2009 tarihinde indirilmiştir.
- Bekiroğlu, O, F. (2008). Performansa dayalı ölçümler: teori ve uygulama. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 5, (1),113-131.
- Belet, D. Ş. ve Girmen, P. (2007). Türkçe dersinde kullanılan performans ödevlerinin etkililiği. *16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Tokat.
- Binbaşıoğlu, C. (1988). *Genel Öğretim Bilgisi*. Ankara: Binbaşıoğlu Yayınevi.
- Birgin, O ve Gürbüz. R. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının ölçme ve değerlendirme konusundaki bilgi düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20 163-180.
- Birgin, O. (2008). Alternatif bir değerlendirme yöntemi olarak portfolyo değerlendirme uygulamasına ilişkin öğrenci görüşleri, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 1-24.
- Çakan, M. (2004). Öğretmenlerin ölçme-değerlendirme uygulamaları ve yeterlik düzeyleri: İlk ve ortaöğretim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(2), 99-114.

- Çalık, S. (2007). Sınıf öğretmenlerinin yenilenen ilköğretim programlarının ölçme ve değerlendirme süreci hakkındaki düşünceleri üzerine bir araştırma. *16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Tokat.
- Çınar, O., Teyfur, E. ve Teyfur, M. (2006). İlköğretim okulu öğretmen ve yöneticilerinin yapılandırmacı eğitim yaklaşımı ve programı hakkındaki görüşleri, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(11), 47-64.
- Çiftçi, S., Meydan, A. ve Sönmez, I. (2008). Sınıf öğretmenlerinin proje ödevleri ve kılavuz kitaplarda yer alan projelerle ilgili görüşleri. *VII. Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Çanakkale
- Çiftçi, S. (2007). İlköğretim II. Kademe Yeni sosyal bilgiler programının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. (23), 347-365.
- Damğa, S. (2008). *YİBO ve taşınmalı ilköğretim okullarında yeni ilköğretim programının uygulanabilirliğinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Demirel, Ö. (2002). *Kuramdan uygulamaya, eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Dilmaç, Y. (2008). *Yeni ilköğretim sosyal bilgiler dersi öğretim programının uygulanabilirliği hakkında öğretmen görüşleri* (İstanbul Avrupa Yakası Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Doğanay, A. ve Sarı M. (2007). Öğretmen gözüyle yeni sosyal bilgiler programı: Adana ilinde Bir Araştırma, *Birinci Uluslararası Katılımlı Bilim Çalıştayı*, On Sekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metotlarına giriş: nitel, nicel ve eleştirel kuram metodolojileri*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erdal, H. (2007). *2005 İlköğretim matematik programı ölçme değerlendirme kısmının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Erdemir, Z. A. (2007). *İlköğretim ikinci kademe öğretmenlerinin ölçme değerlendirme tekniklerini etkin kullanabilme yeterliklerinin araştırılması (Kahramanmaraş Örneği)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Erdoğan, M. (2007). Yeni geliştirilen dördüncü ve besinci sınıf fen ve teknoloji dersi öğretim programının analizi, nitel bir çalışma, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Bahar 2007, 5(2), 221-254.
- Ertürk, S. (1997). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Yelken Tepe Yayınları.
- Frank, M., Lavy, I. ve Elata, D. (2003). *Implementing the project-based learning approach in an academic engineering course*. International Journal of Technology and Design Education, 13(3), 273-288.
- Gelbal S., ve Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkındaki yeterlik algıları ve karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 135-145.
- Gökçakan, N. (2008). Ödevlerin Çoğu Kopyala Yapıştır. <http://www.guncelegitim.com/haber/811-aratma-performans-gorevlerinin-cou-kopyala-yaptr.html>. adresinden 17.04.2009 tarihinde indirilmiştir.
- Gömlüksiz M. N. ve Bulut, İ. (2007). Yeni fen ve teknoloji dersi öğretim programının uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 76-88
- Güven, B. Ve Eski Türk, M. (2007). Sınıf öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmede kullandıkları yöntem ve teknikler. *16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Tokat.
- Güven, S. (2008). Sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim ders programlarının uygulanmasına ilişkin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 177, 224-236.
- Herman, J., Aschbacher, P., & Winters, L. (1992). *A practical guide to alternative assessment*, association for supervision and curriculum development, California.
- Kanatlı, F. (2008). *Alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.

- Kazu, H., Pullu, S. ve Demiralp, D. (2008). Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye yönelik görüşleri ve uygulamaları. *VII. Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Çanakkale.
- Korkmaz, H. ve Kaptan, F.(2002).Fen eğitiminde öğrencilerin gelişimini değerlendirmek için portfolyo kullanımı üzerine bir inceleme, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 167-176.
- Korkmaz, H. ve Kaptan, F. (2005). Fen eğitiminde öğrencilerin gelişimini değerlendirmek için elektronik portfolio kullanımı üzerine bir inceleme, *The Turkish Online Journal Of Educational Technology*, 4(1), 101-106. <http://www.tojet.net/articles/4113.htm>. adresinden 21.05.2009 indirilmiştir.
- Kutlu, O. (2009). Performans ödevi çocukta özgüven kaybına yol açıyor. <http://www.guncelegitim.com/haber/2542-rehberlik-performans-gorevi-cocuun-ozguvenini-zedeliyor.html>. adresinden 20.07.2009 tarihinde indirilmiştir.
- Kutlu, Ö., Büyüköztürk, Ş. ve Doğan, C. D.(2007). İlköğretim öğretmenlerin yeni değerlendirme yöntemlerine yönelik tutumlarını etkileyen faktörler. *16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Tokat.
- Mamaç, N. H., Ünsal, N. ve Yavuz, D. (2005). *İlköğretim matematik 3 öğretmen kılavuzu*, İstanbul: Doğan Ofset.
- Mamaç, N. H., Ünsal, N. ve Yavuz, D. (2006). *İlköğretim matematik 3 öğretmen kılavuzu*, Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MEB (2005); Fen ve teknoloji dersi öğretim programı ve kılavuzu, Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MEB (2006). *Ölçme ve değerlendirme metni*, <http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen>. adresinden 11.11.2008. tarihinde indirilmiştir.
- Miles, M. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Morgil, İ., Cingör, N., Erökten, Y.S ve Oskay, Ö. (2004). Bilgisayar destekli kimya eğitiminde portfolyo çalışmaları. *The Turkish Online Journal of Educational Technology- TOJET*, 3(2). <http://www.tojet.net/articles/3215.htm>. Adresinden 21.05.2009 indirilmiştir.
- Moursund, D.G. (1999). *Project-based learning in an information technology environment*. Eugene, OR: ISTE. Select Chapters Available On The Web.
- Okur, M. (2008). *4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin fen ve teknoloji dersinde kullanılan alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Orhan, A. T. (2007). *Fen eğitiminde alternatif ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin ilköğretim öğretmen adayı, öğretmen ve öğrenci boyutu dikkate alınarak incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özsegeç, T., Çepni, S. ve Demircioğlu, G. (2004). Fen bilgisi öğretmenlerin ölçme değerlendirme okur-yazarlık düzeyleri. *VI.Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Parmaksız, Ş, R. ve Yanpar, T. (2006). Alternatif değerlendirme yaklaşımlarının sosyal bilgiler öğretiminde kullanılabilirliği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16, (2), 159-172.
- Rençber, İ. (2008). *Yeni ilköğretim programının uygulanmasında karşılaşılan sorunlara ilişkin müfettiş, yönetici ve öğretmen görüşleri (Konya İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Şeker, S. (2007). *Yeni ilköğretim altıncı sınıf fen ve teknoloji dersi öğretim programının öğretmen görüşleri ışığında değerlendirilmesi (Gümüşhane İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Şenel, T. (2008). Fen ve teknoloji öğretmenleri için alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerine yönelik bir hizmet içi eğitim programının etkililiğinin araştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Taşdemir, M. (1997). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretimde öğretmen el kitabı*, Gazi Büro Kitapevi, Ankara: Baran Ofset.
- Turgut, M.F. (1992). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme metotları*, Ankara: Saydam Matbaacılık.

- Tüfekçioğlu, N. ve Turgut, S. (2008). Yenilenen ilköğretim programı çerçevesinde değişen ölçme değerlendirme uygulamalarına sınıf öğretmenlerinin bakış açıları ve karşılaştıkları zorluklar. *VII. Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Çanakkale.
- Wiggins, G. (1997). *Practicing what we preach in designing authentic. Assesments*. Educational Leadership, 54 (4),18-25.
- Williams, D. A. (1998). *Documenting children's learning: assesment and evaluation in the Project approach*. Alberta Üniversitesi, Yayınlanmamış Master Tezi, Edmonton/ Alberta.
- Yıldırım, A. ve Semerci, Ç. (2006). İlköğretimde(6., 7. ve 8. Sınıflar) öğretmen ve öğrencilerin ölçme ve değerlendirmeye ilişkin görüşleri (Diyarbakır ve Elazığ İli Örneği) *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* Cilt:16, (2), 83-95.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (genişletilmiş 5. Baskı), Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, G. ve Gündüz, N. (2008). Ankara merkez ilköğretim okullarında görevli beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme tekniklerinin uygulanışına ilişkin görüşleri. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, VI(3), 103-111.
- Yılmaz, T. (2006), *Yenilen 5. sınıf matematik programı hakkında öğretmen görüşleri (Sakarya ili Örneği)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Yücel, A. (2008). *İlköğretim 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde verilen performans ödevleri hakkında öğretmen-veli öğrenci görüşleri (Konya Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.